

کد سند: DI/IC/01	بسمه تعالی بیمارستان سیدالشهداء (ع) واحد بهبود کیفیت دستورالعمل	
تاریخ تدوین: آذر ۹۵		
تاریخ ابلاغ: دی ۹۵		
تاریخ آخرین بازنگری: آذر ۹۶		
تعداد صفحات: ۵		
عنوان دستورالعمل: دستورالعمل استفاده ایمن از وسایل حفاظت فردی با توجه به نوع مراقبت		
دامنه کاربرد: کلیه بخش های بالینی و پاراکلینیک		

تعاریف:

وسایل حفاظت فردی (PPE): منظور استفاده از وسایل و تجهیزات حفاظت فردی در برابر بیماریهاست که شامل: دستکش، گان، عینک یا شیلد محافظ صورت، کلاه و روکفشی می باشد.

احتیاطات استاندارد:

رعایت اصول استاندارد برای تمام بیماران ضروری میباشد در صورت تماس با خون، تمام مایعات بدن ترشحات و مواد دفعی بدن به جز عرق پوست آسیب دیده و مخاط هاموارد زیر ضروری است:

- پوشیدن دستکش
- رعایت بهداشت دست (طبق دستورالعمل بهداشت دست)
- استفاده از گان، محافظ چشم، ماسک (محافظ صورت در صورت احتمال پاشیده شدن مایعات بدن)
- عدم دستکاری سوزن ها و وسایل تیز و عدم در پوش گذاری مجدد
- دفع سر سوزن و وسایل نوک تیز در Safty box

احتیاطات بر اساس راه انتقال:

در بیمارانی که به صورت مشکوک یا قطعی دچار عفونت قابل انتقال هستند، و همراه با احتیاطات استاندارد رعایت میگردند.

- احتیاطات هوایی (Airborne Precautions)
- احتیاطات قطرات (Droplet Precautions)
- احتیاطات تماسی (Precautions Contact)

احتیاطات هوایی:

جهت جلوگیری از انتقال بیماریهایی که از طریق هسته قطرات یا اندازه کوچکتر از ۵ میکرون یا ذرات گرد و غبار حاوی عامل عفونی منتقل میشوند

بیماری های شامل احتیاطات هوایی:

سرخک، آبله مرغان، زونا (منتشر یا بیمار نقص ایمنی)، سل ریوی یا حنجره ای، آبله میمونی، آبله، سندرم تنفسی - حاد شدید، تب های خونریزی دهنده ویروسی (VHF)، بیماران دارای زخم پوستی باز ناشی از سل، بیماران HIV همراه با علائم سرفه و ارتشاح ریوی (تا رد شدن احتمال سل ریوی)، بشورات تاولی، بشورات ماکولی پاپولی همراه با آبریزش بینی و تب سرفه، تب و ارتشاح در لوب فوقانی ریه، تب، علائم تنفسی در فردی که اخیرا تماس با بیماران مبتلا به SARS (سندرم حاد شدید تنفسی) داشته یا مسافرت اخیر به منطقه ای که SARS در آنجا منتقل می شود.

احتیاطات تماسی:

برای جلوگیری از انتقال ارگانیزم هایی که از طریق تماس مستقیم (لمس کردن) یا تماس غیر مستقیم (تماس با اشیا و سطوح اطراف بیمار) انتقال می یابد.

بیماری های شامل احتیاطات تماسی:

عفونت ناشی از شیگلا، انتریت با یرسینیا انتروکولیتیکا، روتاویروس، هپاتیت A، کولیت ناشی E.Coli از نوع H7:0157 در بیمارانی که از پوشک استفاده می کنند یا بی اختیاری دارند، عفونت با ویروس سنسیشیال تنفسی (RSV) در نوزادان، اطفال و بیماران نقص ایمنی، عفونت عمده پوست، زخم یا سوختگی با عامل استافیلوکوک ارئوس یا استرپتوکوک (گروه A) اسهال در افراد بالقی که اخیراً آنتی بیوتیک مصرف کرده است، آبله یا زخم دارای ترشح که قابل پانسمان نباشد. آدنوویروس در نوزادان یا اطفال، سلولیتی که ترشح آن کنترل نمی شود، اسهال با عامل کلستریدیوم دیفیسیل، کونژکتیویت حاد ویروسی

ویروس هرپس سیمپلکس (HSV) در نوزاد نوع منتشر، یا جلدی مخاطی شدید اولیه، کولستومی و ایلئوستومی
اشرشیاکولی خونریزی دهنده، ویروس های سنسیشیال تنفسی، آبله میمونی، آبله، آبله مرغان، عفونت پارا آنفلو آنزا در نوزادان و اطفال، SARS (سندرم تنفسی شدید حاد)، عفونت های آنروویروسی در نوزادان و اطفال، زرد زخم، آبله ای که پانسمان نشده یا ترشح آن کنترل نمی شود.

زخم بستر عفونی و عدم کنترل ترشح آن، شپش، دیفتری جلدی، فورونکلوز در نوزادان و اطفال، گال، سرخچه مادر زادی
کورک در نوزادان یا کودکان، واریسلا زوستر، عفونت های ویروسی خونریزی دهنده مثل CCHF، ابولا

احتیاطات قطرات:

جلوگیری از انتقال ذرات آئروسل درشت (قطره) که در حین صحبت، عطسه یا سرفه و در حین ساکشن یا برونکوسکوپی ایجاد میشود و تا فاصله زیاد حرکت نمی کنند.

بیماری های شامل احتیاطات قطرات:

عفونت های ناشی از هموفیلوس آنفلوآنزای نوع B مهاجم، مننگوکوک، پنوموکوک مقاوم به چند دارو، مایکو پلاسما پنومونیه سیاه سرفه، اوریون، سرخچه، پاروویروس B19، پنومونی مننگوکوکی، عفونت های ویروسی شیدا منتشر شونده مثل آنفلوآنزا پنومونی ناشی از طاعون (طاعون ریوی)، مننژیت یا اپیگلوتیت ناشی از آنفلوآنزا، پنومونی ناشی از هموفیلوس آنفلوآنزا در اطفال و نوزادان، پنومونی ناشی از طاعون، مننژیت، بثورات پتشی یا اکیموز همراه تب، سرفه حمله ای یا شدید مداوم در دوره فعالیت بیماری سیاه سرفه، سپسیس، پنومونی طاعونی، دیفتری حلقی، آدنو ویروس در نوزادان یا اطفال، فارنژیت یا پنومونی یا مخملک با عامل استرپتوکوک (گروه A) در نوزادان یا اطفال خردسال

هدف: ارتقا ایمنی کارکنان، کاهش خطر انتقال میکروارگانیزم ها

مهارت مسئول:

شرح اقدامات :

این مرکز دستورالعمل استفاده ایمن از وسایل حفاظت فردی را با توجه به این اصل مهم که استفاده از این وسایل احتمال عفونت را کاهش می دهند ولی این احتمال را کاملاً از بین نمی برند و فقط در صورتیکه درست استفاده شوند موثرند و جایگزین اصلی ترین جزء کنترل عفونت (شستن دست) نمی شوند، را بصورت ذیل تدوین نموده و کلیه پرسنل درگیر با بیمار را ملزم به رعایت مستندات این دستورالعملی داند:

۱- تیم کنترل عفونت بیمارستان با توجه به ویژگی و شرایط این بیمارستان موظف هستند که تجهیزات و وسایل حفاظت فردی مورد نیاز جهت مراقبت از بیماران با احتمال ریسک آلودگی را درخواست و با هماهنگی مسئول انبار دارویی و مسئول تدارکات تهیه و در اختیار کلیه بخشها بستری و واحدهای پاراکلینیک قرار دهد.

۲- مسئولین بخشها و واحدها باید وسایل حفاظت فردی مورد نیاز پرسنل را به تعداد کافی از انبار درخواست و در اختیار پرسنل خود قرار دهند.

۳- پرستار کنترل عفونت باید نحوه صحیح استفاده از وسایل حفاظت فردی شامل نحوه پوشیدن و نحوه خارج کردن آنها را به کارکنان بالینی و مراقبیبیمار و افراد مرتبط با بیمار، آموزش دهد.

۴- پرستار کنترل عفونت باید پوسرها و راهنماهای نحوه صحیح استفاده از وسایل حفاظت فردی را تهیه و در اختیار کلیه بخشهای بالینی و واحدهای پاراکلینیک (در صورت لزوم) قرار دهد تا در محلهای مناسب بویژه ورودی اتاقهای ایزوله نصب نمایند.

۵- پرستار کنترل عفونت باید رعایت اصول جداسازی مشتمل بر دو قسمت "احتیاطات استاندارد" و "احتیاط بر اساس راه انتقال بیماری" را به پرسنل آموزش دهد.

۶- مسئولین بخشها باید تجهیزات و کلیه وسایل مورد نیاز جهت مراقبت از بیمار را تهیه نمایند و در اختیار پرسنل قرار دهند.

۷- کلیه پرسنل و افراد مراقبت کننده از بیمار باید وسایل حفاظت فردی خود را قبل از ورود به اتاق ایزوله پوشیده و بدون امکانات حفاظت فردی وارد اتاق بیمار نشوند.

۸- خارج کردن وسایل اتاق ایزوله تنفسی و انتقال به سایر بخشها به هر شکل ممنوع است و مسئولیت اجرای آن به عهده سر پرستار بخش می باشد.

۹- اصول مراقبت از این بیماران به توجه به نوع احتیاط، که توسط کلیه کارکنان مسئول مراقبت از بیمار به صورت ذیل باید رعایت گردد:

اصول احتیاطات هوایی:

- بیمار در اتاق خصوصی با فشار هوای منفی کنترل شده (۶ بار تعویض هوا در ساعت) بستری شود.
- درب اتاق بیمار بسته باشد .
- خروج هوا از اتاق به بیرون ، نه درون بخش (یا استفاده از فیلتر HEPA جهت تهویه عمومی)
- برای افرادی که وارد اتاق می شوند از ماسک N95 استفاده شود.
- جابه جایی بیمار محدود باشد و در صورت خروج بیمار از اتاق ماسک جراحی پوشد.

اصول احتیاطات تماسی:

- بیمار در اتاق خصوصی یا چند بیمار با بیماری یکسان در یک اتاق ، بستری باشد.
- از وسایل حفاظت فردی برای محافظت پوست آسیب دیده و لباس استفاده شود ، شامل:
- پوشیدن دستکش در زمان ورود به اتاق
- در آوردن دستکش قبل از خروج از اتاق

- رعایت بهداشت دست بعد از در آوردن دستکش
- استفاده از گان در صورت تماس با مواد بالقوه عفونی یا تماس زیاد با محیط اطراف بیمار
- در آوردن گان قبل از ترک اتاق
- وسایل غیر بحرانی شامل گوشی و فشار سنج در اتاق بیمار بماند و در صورت استفاده برای بیمار دیگر قبل از استفاده ضد عفونی بگردد.

موارد ضروری رعایت احتیاطات تماسی:

- بیماران دچار عفونت یا کلونیزه با باکتری های مقاوم به چند دارو (انتروکوک مقاوم به وانکومایسین، استافیلوکوک مقاوم به متی سیلین یا با کاهش حساسیت به وانکومایسین، انتریت با عامل کلستریدیوم دیفیسیل)
- عفونت های منتقله از راه مدفوعی - دهانی (شیگلا، روتاویروس و هیپاتیت A) در بیمارانی که بی اختیاری داشته یا از پوشک استفاده می کنند.
- بیماری های اسهالی که احتمالا دارای منشا عفونی هستند.

اصول احتیاطات قطرات:

- بیمار در اتاق خصوصی بستری باشد (ولی کنترل هوایی نیاز ندارد)
- درب اتاق بیمار میتواند باز باشد.
- در صورتی که پرسنل در فاصله یک متری بیمار قرار گرفتند، از ماسک جراحی استفاده گردد.
- استفاده از گان و دستکش تابع اصول احتیاط های استاندارد است.
- در صورت انتقال و جابه جایی، بیمار ماسک جراحی بپوشد

۱۰- پرسنل باید طریقه صحیح پوشیدن و خارج کردن وسایل حفاظت فردی را به صورت ذیل رعایت نمایند:

طریقه پوشیدن وسایل حفاظت فردی:

هیچ گونه زیور آلات و ناخن بلند یا لاک زده نباید وجود داشته باشد.

۱- بهداشت دست را انجام دهید .

۲- گان را به طریق صحیح بپوشید. (قسمت داخل و جلوی گان را درست از قسمت خط گردن با دو دست گرفته و تای آن را باز کنید طوری که داخل گان به سمت بدن باشد. دست ها را تا حدی داخل آستین ببرید که گان روی شانه قرار گیرد. بندهای پشت گردن و کمر را محکم ببندید.)

۳- در صورت نیاز کلاه یا محافظت موهای سر را بپوشید.

۴- ماسک جراحی بپوشید، اگر کاری مانند اینتوباسیون، آسپیره کردن ناحیه تنفسی، برونکوسکوپی، اتوپسی یا احیاء انجام می دهید کهمنجر به تولید آئروسول (قطرات ریز معلق در هوا) می شود باید ماسک N95 یا ماسک معادل آن را بپوشید.

(ماسک را به گونه ای ببندید که اطراف دهان و بینی را کاملا بپوشاند. ماسک باید در محل خود قرار گیرد و از آویزان کردن آن از گردن خودداری نمایید. بند ماسک را نباید به حدی شل بست که هوا از کنار آن عبور کند و یا به حدی سفت بست که هوا بدون فیلتره شدن از ماسک عبور کند.)

۵- شیلد محافظ صورت یا عینک محافظ را به صورت بزنید. (عینک محافظ و محافظ صورت را روی چشمان و صورت قرار داده و آن را بصورت مناسب تنظیم کنید.)

۶- دستکش را به روش صحیح بپوشید. (دستکش ها را تا مچ دست بپوشانید)

طریقه خارج کردن وسایل حفاظت فردی:

1- دستکش ها را خارج کنید. (در نقطه ای اندکی پائین تر از لبه دستکش چپ ، بخش خارجی دستکش چپ را با انگشتان دستکش راست بگیرید و ضمن خارج کردن دستکش چپ آنرا به پشت وارونه کنید/ انگشتان برهنه دست چپ را در حد فاصل میج دست راست و زیر دستکش راست بلغزانید/ به کمک انگشتان دست چپ ، دستکش راست را نیز خارج کرده و در حین خروج آنرا وارونه کرده بر روی دستکش چپ بکشید/ هر دو دستکش وارونه را درون سطل زباله بیندازید.)

۲- بهداشت دستا انجام دهید.

۳- عینک یا محافظ صورت را در آورده و در یک ظرف جدا جهت ضد عفونی و استفاده مجدد قرار دهید و در صورتیکه شیلد پوشیده اید آن را با کمک دسته یا بندی که در پشت دارد بردارید و داخل سطل زباله عفونی بیندازید

۴- کلاه یا پوشش مو در صورت استفاده ، خارج شود.

۵- گان را به روش صحیح خارج کنید (گره ها را باز کنید و یک دست خود را به قسمت داخلی گان برده و آن را از ناحیه شانه و گردن به پایین بکشید/ در حین در آوردن گان آن را وارونه کنید به نحوی که بخش داخلی آن روبه خارج قرار گیرد/ گان خارج شده از تن را لوله یا تا کنید و به داخل سطل زباله بیندازید)

۶- ماسک را خارج کنید. (گره ها را باز کنید و بند تحتانی را گرفته و آنرا از پشت سر خارج کنید سپس بند فوقانی را گرفته از پشت سر بیرون آورید)

۷- وسایل استفاده شده در سطل زباله عفونی ، دور انداخته شود.

۸- بهداشت دست را انجام دهید.

مستندات و سوابق:

منابع:

- ۱- راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی / تالیف و تدوین حسین معصومی اصل و سایر همکاران ۱۳۸۶ ، چاپ دوم
- ۲- دستورالعمل وزارت بهداشت به نامه شماره ۳۰۴/۲۶۸۷ د مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۱۸

محل امضاء	سمت	نام و نام خانوادگی	
	پرستار کنترل عفونت	زهرا اکبری	تهیه کننده
	پزشک کنترل عفونت	دکتر سمیه حقیقی پور	تایید کننده
	رئیس بیمارستان	دکتر رضا اشراقی	ابلاغ کننده